

Мишљење у односу за нормативно уређење неких питања везаних за месну заједницу

Министарство државне управе и локалне самоуправе сагласно члану 78. став 2. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14 – др.закон), врши надзор над законитошћу рада и аката органа јединица локалне самоуправе, у складу с Уставом и законом, те даје мишљење о примени прописа из свог делокруга утврђеног у члану 10. Закона о министарствима („Службени гласник РС“, бр. 44/14, 14/15, 54/15, 96/15-др.закон), али не врши надзор над радом и функционисањем месних заједница.

Наиме, месна заједница нема по закону статус јединице локалне самоуправе, већ представља облик месне самоуправе и интересна је заједница у оквиру које грађани задовољавају опште, заједничке и свакодневне потребе.

Законом о локалној самоуправи прописано је: да ради задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва на одређеном подручју јединице локалне самоуправе могу да образују месне заједнице или друге облике месне самоуправе, у складу са законом и статутом (члан 8); да се ради задовољавања потреба и интереса локалног становништва у селима оснивају месне заједнице и други облици месне самоуправе, да се месне заједнице и други облици месне самоуправе могу образовати и у градским насељима (кварт, четврт, рејон и слично), као и да се месна заједница може оснивати и за два или више села (члана 72); да скупштина општине, односно скупштина града одлучује, уз претходно прибављено мишљење грађана, о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе и да се ова одлука доноси већином гласова од укупног броја одборника (члан 73); да се актима месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе, у складу са статутом општине, односно града и актом о оснивању, утврђују послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе (члан 74); да се средства за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе обезбеђују из средстава утврђених одлуком о буџету општине, односно града (члан 75); да се одлуком скупштине општине, односно скупштине града може свим или појединим месним заједницама и другим облицима месне самоуправе поверити вршење одређених послова из надлежности општине односно града, уз обезбеђивање за то потребних средстава (члан 77. став 1); да се за обављање одређених послова из надлежности општинске управе, односно градских управа, посебно и у вези са остваривањем права грађана, може организовати рад општинске управе у месним заједницама (члан 77. став 2); да месна заједница, односно други облик месне самоуправе има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању (члан 76).

Дакле, аутономно је право месне заједнице да својим актом (статут) уреди који су органи, као и начин и поступак њиховог избора.

Имајући у виду наведено, скупштина општине је законом овлашћена да статутом општине уређује оснивање и рад месних заједница, али није овлашћена да уређује она питања која се по закону аутономно уређују актима месне заједнице, из чега произлази да скупштина општине не може одлучивати о распуштању тих органа, нити може образовати привремене органе месне заједнице, што показује и досадашња уставносудска пракса.

Исто тако, предвиђена решења у општим актима јединице локалне самоуправе не могу бити противна напред изнетој законској одредби, односно не могу се органима општине статутом и другим општим актом утврдити шире надлежности од оних утврђеним законом и које за последицу имају повреду закона.

Полазећи од одредбе члана 195. став 2. Устава Републике Србије, којом је прописано да статути, одлуке и сви други општи акти јединица локалне самоуправе морају бити сагласни са законом, Министарство указује да није надлежно да оцењује законитост општих аката, већ је за то надлежан Уставни суд који оцењује законитост општих аката на начин и по поступку који је предвиђен Законом о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/07, 99/11, 18/13-УС, 108/13 – др.закон, 40/15-др.закон).

Значи, избори за савет месне заједнице не могу се спроводити на начин и по поступку како је то предвиђено Законом о локалним изборима („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 34/10-УС, 54/11). Свакако, то не ускраћује право месној заједници да својим актом предвиди да ће се избори спровести тајним гласањем.

Закон о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС“, бр. 104/07, 99/11), регулише питања припремања и достављања извода из бирачког списка и то само у случају спровођења републичких избора, избора за председника Републике и органа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, али не у случају спровођења избора за органе месне заједнице.